

Over- eller underforbruk av trygdemidler – like galt begge deler

I starten av det nye året har vi fått et nytt «gult hefte» fra Helse- og omsorgsdepartementet. Heftet kom som vedlegg til årets første nummer av Tidende, med oppdatert regelverk og takster som viser hva myndighetene vil bidra med til dekning av våre pasienters utgifter til tannbehandling.

I år var det forholdsvis mange endringer. De viktigste er stønad til undersøkelse av eldre over 75 år, som kanskje ikke er det største fremskrittet sett med faglige øyne, og selvstendig stønadsrett for tannpleierne når de behandler periodontitt. Dessuten er vi veldig fornøyd med at stønaden ved punkt 14 «sterkt nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller ved varig nedsatt funksjonsevne» er hevet fra refusjons- til honorartakst. Det vil også være lettere å få dokumentert at pasientene har krav på støtte ved at «manglende evne» er endret til «sterkt nedsatt evne». I tillegg trenger man nå kun erklæring fra lege eller psykolog, og ikke spesialist. Disse endringene er blant dem NTF har etterlyst i lang tid, og det er gledelig at de nå har kommet.

Trygdereglens stadige endringer og utvidelser gjør at vi som behandlere hele tiden må oppdatere oss. Dette krever litt innsats fra hver og en av oss, men som helsepersonell må vi ha pasientens rettigheter i fokus. Rett tildeling av trygdemidler er både en viktig pasientrettighet og en forpliktelse vi har etter helsepersonelloven.

De siste årene har trygdeutbetalingene til tannhelsetjenesten vært stigende, og refusjonsordningene har blitt enklere og i større grad automatiske. Med frihet følger ansvar. Ansvaret for korrekt bruk av regelverket ligger hos tannlegen. Helfo gjør årlig kontroller på utvalgte områder for å redusere risiko for feil i tannhelserefusjonene. Kontrollene i 2011 viste en urovekkende

stor andel feil i refusjonskravene. Messteparten av feilene gikk på manglende eller feilaktig dokumentasjon av den tilstanden som førte til kravet. Journalføringen var for dårlig, og i mange tilfeller manglet den begrunnelsen og vurderingen som folketrygdens regelverk krever. I hvor mange tilfeller pasienten faktisk fikk en feilaktig støtte vet vi ikke.

Tilbakemeldingene viser at det heldigvis er få tannleger som misbruker systemet bevisst. Men vi må likevel innse at det finnes enkelte kolleger som faktisk gjør det, og som dermed skader tilliten til hele tannhelsebransjen. Det er uholdbart. Både myndighetene og pasientene må kunne stole på at tannlegene gjør riktige vurderinger og utfører tannbehandling av høy kvalitet, også når det gjelder de økonomiske aspektene.

De av oss som gjør mindre feil i hverdagen, må like fullt ta lærdom av de tilbakemeldingene vi får fra Helfo. Det er vi tannleger som er ansvarlig for å vurdere om en pasient har krav på stønad, og som skal sørge for at behandlingen er nødvendig og forsvarlig. Vi må alltid kunne dokumentere at vilkår for refusjon er oppfylt, og at alle krav i forskrift og rundskriv er ivare tatt. Dette er et ansvar vi må ta alvorlig. Da vil kontrollene bidra til enda bedre kvalitet på tjenestene våre. NTFs etiske regler er også klare på dette punktet: «Tannlegen skal overfor institusjoner som dekker helseutgifter medvirke til at pasienten ikke skaffes uberettiget økonomisk eller annen fordel».

Jeg håper at vi gjennom obligatorisk etterutdanning og nye kurstilbud generelt vil få økt bevissthet og kunnskap om journalføring, lovverk og etiske spørsmål. Dessverre ser vi at også klagesaker litt for ofte bunner i dårlig

kommunikasjon og dårlig journalføring, fremfor faglig udyktighet.

Minst like galt som overforbruk eller misbruk er det at mange pasienter antagelig ikke får den stønaden de har krav på fra folketrygden; altså underforbruk. Tall fra Helfo og Helsedirektoratet viser at cirka 1 700 tannleger sender over helsenett. Sammen med dem som sender inn på CD, står disse for 85 prosent av utbetalingene. Rundt 1 200 tannleger som fortsatt sender oppgjøret på papir, står for cirka åtte prosent av utbetalingene.

Tallene bekymrer meg, fordi det kan se ut som om en del pasienter ikke får de rettighetene de har krav på. Ikke bare er dette trist og uakseptabelt for pasientene. Tannleger som unnlater å gi pasienten rettmessige trygderettigheter, kan faktisk bli erstatningspliktige.

Jeg har forståelse for at mange synes at trygdereglene er kompliserte, og at det kan være vanskelig å skaffe til veie dokumentasjon. Det er uansett vår plikt som profesjonelle yrkesutøvere å ha pasientens beste i fokus. De etiske reglene slår dessuten ettertrykkelig fast at «tannlegen skal hjelpe sine pasienter til å oppnå økonomiske rettigheter og ytelser som følger av lovgivning».

Gjennom ulike kurs og opplærings tiltak skal NTF både bidra til at medlemmene får utnyttet mulighetene for innsparing og effektivisering med digitale løsninger, og til at de bruker regelverket på riktig måte, noe som kommer alle pasientene våre til gode. I tillegg skal vi jobbe hardt for å få til gode samarbeidsløsninger som vil gjøre det lettere å skaffe påkrevd dokumentasjon. Resten er opp til tannlegene selv!

Camilla Hanser Steinum